

задужена за њихово извршавање (извршна власт) и трећу чији је задатак да решава спорове о праву, утврђујући како треба применити право у конкретном случају (судска власт). Ово начело има за циљ да онемогући самовољно вршење власти, било спајањем све три власти у надлежност једног државног органа, било кроз мешање једне власти у надлежности друге. Што је подела власти на три наведене гране власти јаснија, равномернија и уколико више почива на односима равнотеже и узајамне контроле, то је правна држава чвршће утемељена, а начело владавине права боље остварено.

Насупрот начелу поделе власти, постоји и начело јединства власти, које подразумева или сједињавање законодавне, извршне и судске власти у једном државном органу, или превагу једне гране власти (на пример, на том начелу се заснивају ауторитарни системи, у којима је јединство власти извршено у корист извршне власти). Независно од тога да ли формално постоји више различитих државних органа, ако један од њих има тако доминантну улогу да може пресудно да утиче на рад и одлучивање осталих државних органа, реч је о примени начела јединства власти.

Политички плурализам. Уставом се јемчи и признаје улога политичких странака у демократском обликовању политичке воље грађана. Оснивање политичких странака је слободно. Ипак, Устав одређује и границе ове слободе. Недопуштено је деловање политичких странака које је усмерено на насилно рушење уставног поретка, кршење зајемчених људских или мањинских права или изазивање расне, националне или верске мржње. О забрани рада политичке странке одлучује Уставни суд.

Поред тога, политичке странке не могу непосредно вршити власт, нити је потчинити себи. Према томе, границу слободе деловања политичких странака одређују и начела Устава о грађанима као носиоцима суверености, о владавини права и о подели власти.

Забрана сукоба интереса. Забрана сукоба интереса добила је такав значај у Уставу да је дигнута на ниво начела Устава. Нико не може вршити државну или јавну функцију која је у сукобу са његовим другим функцијама, пословима или приватним интересима. Постојање сукоба интереса и одговорност при његовом решавању одређују се Уставом и законом.

Смисао забране сукоба интереса састоји се у потреби спречавања настанка ситуације у којој носилац државне или јавне функције (функционер) има приватни интерес који утиче, може да утиче или изгледа као да утиче на поступање функционера у вршењу државне или јавне функције, односно службене дужности, на начин који угрожава јавни интерес.

Институт сукоба интереса уређен је Законом о Агенцији за борбу против корупције.

Световност државе. Устав утврђује да је Република Србија световна држава. Цркве и верске заједнице су одвојене од државе. Ниједна религија не може се успоставити као државна или обавезна.

Из наведеног произлази, с једне стране, да је религија приватна ствар појединца и, с друге стране, да се држава не меша у рад цркава и верских заједница, али и да је забрањено мешање цркава и верских заједница у државне послове.

Покрајинска аутономија и локална самоуправа. По Уставу, државна власт је ограничена правом грађана на покрајинску аутономију и локалну самоуправу. Право грађана на покрајинску аутономију и локалну самоуправу подлеже само надзору уставности и законитости.

Према томе, право грађана на покрајинску аутономију и локалну самоуправу представља Уставом загарантовано право којим се ограничава државна власт. Остваривање тог права подлеже само надзору уставности и законитости, што значи да органи државне власти могу контролисати само то да ли се послови који су у изворној надлежности аутономне покрајине и локалне самоуправе врше у складу са Уставом и законом.

Аутономне покрајине, у складу са законом, уређују питања од покрајинског значаја у областима које су утврђене Уставом. Аутономне покрајине су надлежне у оним питањима која се, на сврсисходан начин, могу остваривати унутар аутономне покрајине, а у којима није надлежна Република Србија. Законом о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине утврђене су надлежности Аутономне покрајине Војводине и уређена друга питања од значаја за њен положај.